

[ottossons] Ordlista

APPLICERING Linoljefärg stryks alltid tunt. Färgen flyter inte ut, utan måste fördrivas väl med pensel. Färgen måste påföras i ett jämnt lager. Läggs färgen på olika tjockt på ytan avslöjas detta genom ojämn glans. Färgen kan även rollas tunt med en lackroller på släta ytor (ex skivmtrl, metall, slät puts). Rent generellt kan linoljefärg appliceras med många olika metoder och verktyg, bara det görs i tunna skikt.

ARBETSTEMPERATUR Färgen innehåller inget vatten och tål frost. Grundstrykningar kan t.o.m. utföras i minusgrader men då måste underlaget vara torrt och färgen måste hållas rumsvarm. Bästa temperatur vid målning är 15-25 grader.

 BRANDRISK Trasor indränkta med linolja kan självantända. Dränk trasan i vatten efter användning och kasta den i en behållare med lock.

EKONOMI Om man räknar pris per kvadratmeter istället för pris per liter så blir man förvånad hur billig linoljefärg är. Linoljefärg räcker till 2-3 gånger så stor yta per liter jämfört med andra färgtyper.

GLANS Färgen har en hög glans efter tre strykningar, men mattas efter hand och får efter ca 3-4 månader slutglans halvblank (glanstal 15-30). Ofta reagerar man vid målning inomhus på det höga glanstalet direkt efter slutstrykningen, men redan efter en vecka ser man att färgen börjar mattas.

GULNING Linolja gulnar i mörker och bleks av ljus. Det betyder att ingen gulning sker utomhus, obetydlig gulning inomhus i rum med dagsljus, stark gulning i rum utan dagsljus. Denna gulning är reversibel dvs en yta som har gulnat i mörker och som sedan utsätts för ljus bleks tillbaka, och gulningen försvinner.

INSLAG blir det då linoljefärgen sugas in i underlaget och kulören ser då mörkare ut. Ojämn insugning visar sig som flammighet t ex matt | blankt, ljus | mörkt på ytan. Särskilt vid målning inomhus där större krav ställs på jämn finish kan denna flammighet i grund- och mellanstrykning skapa oro. Tydligast ser man detta mest på grå kulörer. Fläckgrunda de partier som suger mycket för att skapa ett jämt sugande underlag före slutstrykningen. Håll torktiderna och lägg på färgen jämnt. Inslag kan också uppkomma vid kraftig daggbildning. Undvik målning fuktiga höstkvällar.

LAGRING av linoljefärg kan ske hur länge som helst förutsatt att inget syre kommer i kontakt med färgen. Vill man lagra en bruten förpackning, täck färgytan med en plastpåse och slå på locket ordentligt så att ingen luft kommer in. Färgen lagras bäst svalt och tål frost. Under en längre lagringsperiod kan färgpigment sjunka mot botten. Rör därför upp färgen länge och väl vid ny användning.

LÖSNINGSMEDEL|SPÄDNIG Färgen innehåller inget lösningsmedel förutom några undantag [se kulörproverna]. I de fall spädnig med lösningsmedel anges avser vi balsamterpentin som består av 100% vegetabiliska terpenener och är en destillerad barrträdsråda. Terpentin har en förmåga att transportera syre som förbättrar torkningen. Användare som har spätt färgen med mineraliska lösningsmedel som lacknafta och alifatnafta har också fått bra resultat. Vid målning inomhus är det viktigt att följa skyddsanvisningar för respektive lösningsmedel. Lösningsmedel är ett tekniskt hjälpmedel som underlättar målningens arbetet. Många av våra kunder använder vår färg utan att späda med lösningsmedel med goda resultat. [Se våra arbetsbeskrivningar].

MÖGEL|ALGANGREPP på färgytan är ovanligt men kan förekomma utomhus. Ofta ser det ut som små svarta prickar [jordslag]. Dessa sitter ytligt, och påverkar inte direkt färgens funktion, utan är av estetisk karaktär. Om angreppet är kraftigt och besvärande tvättas det bort med alg/mögeltvätt. Diskmedel fungerar också. Orsakerna till angreppen kan vara att träet redan är angripet. Mögelangrepp från omgivande miljö är svåra att spåra. Man vet att gammalt torrt gräs är en orsak. Angreppen sker väldigt olika lokalt och omfattningen växlar från olika år. Vi använder ingen tillsatt fungicid i våra färger. Zinkoxid som vi anser ha en mer långsiktig verkan, ingår däremot i alla våra linoljefärger

OXIDATION|TORKNING sker när linolja kommer i kontakt med luftens syre. Ljus och värme påskyndar processen. Generellt torkar linoljefärg på 1-5 dygn beroende på de yttre förutsättningarna. Bäst torkar färgen utomhus under sommhalvåret. Vid målning inomhus under vinterhalvåret rekommenderar vi att ni tillsätter 10 ml extra torkmedel per 1 liter färg. I en oppvärmd mörk källare torkar färgen mycket långsamt. Kyla fördröjer oxidationen.

PIGMENT Traditionellt har alltid oorganiska pigment använts till linoljefärg. Sådana pigment är t ex alla jordpigment, järnoxider och andra metallföreningar. Miljölagstiftningen har på senare år förbjudet kadmium, krom och bly i byggnadsmåleriet. De var vanliga förr när man ville ha kulörstarka färger. Modern forskning har nu tagit fram nya miljögodkända oorganiska pigment som vi använder oss av.

RENGÖRING av händer och penslar sker skonsammast med såpa och vatten. Lösningsmedel kan också användas. Använd INTE såpa på målade yta!

RYNKBILDNING på färgytan efter målning tyder på att färgen är för tjockt pålagd. Rynkbildning uppkommer ofta i profiler där för stora färgmängder lätt samlas. Är färgen kall tjocknar den och risken ökar för att man målar för tjockt.

SHELLACK är ett spritlösligt sekret från en asiatisk sköldlus. Imålerisammanhang, [ofta kallad kvistlack], används den som isolering av kvistar och kådrika fläckar på trä inomhus före målning. Utförs inte schellackering kan kådan tränga igenom färgytan och ge missfärgningar i form av bruna fläckar. Schellackering görs i första hand på furu. Gran anses mindre riskbenägen för kådblödning. Schellack penslas relativt flödigt 1-2 gånger och är övermålningsbar efter en halvtimme. Uppstår ändå kådgenomslag efter målning så går det att schellackera i efterhand på den målade ytan Schellack kan också användas på starkt sugande spacklingar för att minska sugningen i underlaget.

UNDERLAGET som kan vara olika trämaterial, puts, gips eller metaller måste vara torrt med en fukthalt under 15% och ha ett neutralt PH-värde. Målning direkt på papper och textil är olämpligt då linoljans oxidation kan göra materialet skört. Isolera underlaget först med lim eller emulsionsfärg. Silikonbaserade och vaxade ytor kan inte övermålas.

VIDHÄFTNING Linolja har en fantastisk vidhäftning och fäster på i stort sett alla underlag. Vår erfarenhet är att linoljefärgen har mycket god vidhäftning på ytor målade med andra färgtyper.

